

DLUHOVÁ PROBLEMATIKA JAKO P EDM T PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍ POLITIKY NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI A ROLE VE EJNÉ SPRÁVY V TOMTO PROCESU

THE DEBT ISSUE AS THE SUBJECT OF SOCIAL POLICY PLANNING AT THE REGIONAL LEVEL AND ROLE OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THIS PROCESS

MGR. JAN MANDYS, PH.D.¹

MGR. MICHAELA NOSKOVÁ²

Ústav správních a sociálních v d¹ | Institute of Administrative and Social Sciences¹
Ústav ekonomických v d² | Institute of Economic Sciences²
Fakulta ekonomicko-správní | Faculty of Economics and Administration
Univerzita Pardubice | University of Pardubice
✉ Studentská 95, 532 10 Pardubice, Czech Republic
E-mail: jan.mandys@upce.cz, michaela.noskova1@student.upce.cz

Anotace

Zadluženost obyvatel eské republiky p estává být problémem n kolika jednotlivc , av-ak týká se stále v t-ího po tu osob z r zného spektra spole enského fleb í ku. Cílem p ísp vku je pak ukázat roli ve ejné správy v procesu plánování místní sociální politiky práv . Tento teoretický problém je diskutován na konkrétním p íkladu práce vybraných pracovních skupin, která se orientuje na dluhovou problematiku. P ísp vek pro analýzu problému využíává výstupy z komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb ve m st Pardubice. Výsledkem analýzy je pak stru ná definice role ve ejné správy v procesu plánování sociální politiky na regionální úrovni s d razem na to, fle ve ejná správa a regionální management musejí um t nést zodpov dnost za svá rozhodnutí a za spokojenost ob an s místem, které spravují.

Klí ová slova

dluhy, sociální politika, komunitní plánování

Annotation

Indebtedness of the population of the Czech Republic ceases to be a problem of a few individuals, but relates to an increasing number of people from different spectra of the social ladder. The aim of this paper is then to show the role of public administration in the planning process of local social policy. This theoretical problem is discussed on the specific example of the work of selected working groups, which focuses on the debt issue. The paper uses for problem analysis the outputs of community planning and related services in Pardubice. The result of the analysis is a brief definition of the role of public administration in the process of social policy planning at the regional level, with emphasis on the public administration and regional management must be able to take responsibility for their decisions and for citizens' satisfaction with the place they manage.

Key words

debts, social policy, community planning

JEL classification: Z13, H83; R58

Úvod

V sou asnosti není problematika zadlufování výsadou pouze osob s nížími p íjmy a s nížími společenským statusem. Zadluřují se osoby nap í společenskými vrstvami a ve své obecné rovin se jedná o prohlubující se problém, který vedle dopad na jedince i jeho rodinu dopadá na celou ekonomiku. Proto je dluhová problematika p edm tem zájmu sociální politiky a jako klí ové téma provází plánovací procesy týkající se efektivní sociální sít na území daného regionu.

Pro plánování sociální politiky na regionální úrovni se v sou asnosti vyuffívá nej ast ji dvou p ístup . Tím nejobvyklej-ím je to, fle obec má vytvo ený komunitní plán sociálních a v n kterých p ípadech i souvisejících slufleb¹. Tím druhým p ístupem je zahrnutí sociální problematiky do strategického plánu obce. Z hlediska teorie by oba p ístupy m ly být v souladu, by je nutné na tomto míst poznamenat, fle ne vřdy se da í tyto procesy efektivn propojovat. Vedle komunitního plánování pak nesmíme zapomínat na st edn dobé plánování sociálních slufleb na úrovni kraj . Ve své podstat jde o velmi podobné principy, pouze se li-í míra zapojených zájmových subjekt .

V p ípad plánování na obcích je v-ak klí ovým aktérem místní komunita (viz dále). Komunita má do celého procesu p íněst v t-í efektivitu s akcentem na maximální uřlíte nost dopad pro místní spole enství. Ne vřdy se da í zapojovat v-echny slořky systému tohoto procesu ve vyvářené mí e, cofl m fle p ín-ět dilemata faktické uřlíte nosti a p ínosu této metody. Ve ejná správa zaujímá hlavní úlohu garanta a organizátora procesu plánování místní sociální politiky. To znamená, fle nese odpov dnost za to, do jaké míry osloví ke spolupráci místní komunitu zastoupenou ve ejnosti, uřlívatelem, poskytovatelem sociálních slufleb a dal-í zainteresované i zájmové instituce. Souhrnn pak tento komunitní model nazýváme triádou.

Následující text stru n p edstaví na výstupech z pracovních skupin komunitního plánování, jak se dluhová problematika objevuje jako významné téma a v neposlední řad upozorní na místo ve ejné správě v procesu plánování sociální politiky jako takové, bez ohledu na téma, kterým se aktuáln zabývá.

1. Zadluřením jako problém sou asné spole nosti

Z obecného hlediska zadluřením obyvatel m fleme d lit na ekonomické a mimoekonomické. Ekonomické p íiny (individuáln obtířn ovlivnitelné) jsou spojeny s poklesem celé ekonomiky, nár stem nezam stanosti, inflací apod. I p es negativní ekonomické tendence v-ak v celé spole nosti dochází ke zvy-ování spot eby, podléhání masmédiím a konzumnímu zp sobu řivota, s asto velkou mírou nezodpov dnosti, které si vyřladují stále v t-í finan ní nároky.

Podle Dubské (2008) je motivem eských domácností k zadlufování významná orientace na spot ebu, ř st řivotního standardu a reálné mzdy. Dále sem pat í zm n ný náhled na dluhy, p íklon k osobnímu vlastnictví byt nebo snadná dostupnost úv r . Na stran poskytovatel p j ek pak m fleme sledovat základní tendence jakými je silný marketing a v n kterých p ípadech i ochota slevit ze svých marřl. Zárove si musíme uv domít, fle v na-í spole nosti se výrazn projevila orientace sm rem ke konzumu a stálému uspokojování pot eby hédonismu a také řivotní úrove v letech 1997 ařl 2007 stoupala. Sutton (2010) tvrdí, fle jsou dluhy silnými finan ními nástroji, které umořnily celé ad lidí, aby zařřivali historicky nejvy-í standard. Podle n j na dluhy není mořné nahlířet pouze negativn , ale problémem je nedostatek finan ního vzd lání a rozpo tové odpov dnosti státu. V osobní rovin je nejd leřit j-í být finan n zodpov dný a pouřřívat moc dluhu inteligentn .

V roce 2007 se podle Exekutorské komory eské republiky (Dubská, 2008) staly poprvé výraznou p íinou nár stu po tu nov na řizených exekucí nesplácené úv ry u bankovních i nebankovních

¹ Související sluflebou je v tomto pojetí my-eno zapojení dal-ích pomáhajících organizací, které nejsou registrovanou sociální sluflebou, av-ak mají společný p esah do sociální oblasti. Typickým p íkladem jsou mate řská centra, osobní asistenti i asistenti pedagoga na -kolách apod.

finan ních institucí. Asi t i tvrtiny v–ech p íkázaných exekucí byly provedeny v i fyzickým osobám, zbytek pak v i osobám právníckým. Je tak zjevné, že lidé za ínají být mén schopni splácet své úv rové závazky. V minulých letech p ípadaly na ízené exekuce ve velké v t–in na drobné pohledávky v ítel typu zdravotních poji–oven, dopravních podnik , distributor energií, vodárenství, telekomunika ních operátor , apod. Po et na ízených exekucí v roce 2007 stoupl podle Exekutorské komory R o 118 tisíc na 427 800 p ípad - v absolutních íslech jde o rekordní nár st od doby jejich zavedení v roce 2001. Po et na ízených exekucí p esáhl p vodn o ekávaných 350 tisíc. Asi 3/4 v–ech p íkázaných exekucí byly provedeny v i fyzickým osobám, v t–inou dosahovaly dlužen é ástky maximáln n kolika stovek tisíc, jen zcela výjime n –lo o dluhy milionové.

eské domácnosti dlužily koncem roku 2009 bankám tém bilion korun (973,5 mld. korun). Mimoto m ly od ostatních poskytovatel aktiv nap j ováno podle statistik leasingových společností a ostatních finan ních zprost edkovatel (společnosti splátkového prodeje) dal–ích 104,1 mld. korun. Nejcharakteristi t j–ím rysem zadluřování eských domácností byla v dekáád od roku 2000 jeho rychlost (Dubská; 2012).

2. Dluhy jako p edm t zájmu komunitního plánování ve m st Pardubice

Z p edchozí kapitoly je z ejmé, že zadluřování jednotlivc a rodin je celospole enský problém. P esto se v–ak konkrétní problémy s tímto fenoménem spojené dotýkají i místní samosprávy, nebo v p ípad , že se jedinec i rodina dostane do krizové situace, je to práv obec, kde problém m že eskalovat ařl do patologického chování.

Posláním komunitního plánování je zaji– ování dostupnosti sociálních služeb. Konkrétn se jedná o zji–t ní stavu poskytování sociálních služeb v dané lokalit a zároveň pot eb, které nejsou napln ny. Tyto dva parametry jsou srovnány s mnořstvím finan ních prost edk , které obec na sociální služby vynakládá. Komunitní plánování sociálních služeb je tedy metoda, kterou lze na úrovni obcí nebo kraj plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifika m i pot ebám jednotlivých ob an . Komunitní plán vzniká v procesu vzájemných konzultací a je konsenzem mezi tím, co je možné, a tím, co bylo ozna eno jako pot ebné i prioritní. (Kolektiv autor , 2012; Rosecký, D.; Oriniaková, 2003).

V rámci komunitního plánování sociálních a sociálních služeb ve m st Pardubice se dluhovou problematikou zabývají monetárn dv pracovní skupiny:

- šOsoby ohrožené sociálním vylou ením a v obtířné řivotní situaci.ř (Ad1)
- šRodiny s d tmi a mládeřl.ř (Ad2)

Ad1) Tato pracovní skupina se zabývá cílovou skupinou, do níř primárn spadají osoby bez p íst e–í, lidé ohrožení drogou nebo jinou závislostí, lidé dlouhodob nezam staní, osoby ve výkonu trestu nebo vracející se z výkonu trestu, ob ti domácího násilí, ob ti trestných in , lidé v krizi nebo jiné obtířné situaci a osoby opou–t jící za ízení ústavní pé e a náhradní rodinné pé e. SWOT analýza, která je jedním z klí ových vstup komunitního plánu v souvislosti se zadluřováním identifikuje dv zásadní hrozby, které se vářlí k diskutovanému tématu. Jedná se o fakt, že: šP íbývá senior bez domova a invalidních ř chodc (bez finan ních prost edk)ř a šZadluřenost osob (v–echny v kové kategorie - zadluřeným se nevyplatí pracovat)ř (Magistrát m sta Pardubice, 2012; s. 44). V rámci komentá e v citovaném dokumentu se pak uvádí, že sociální sí ve m st není nastavena na nár st osob bez finan ních prost edk a zároveň osob bez nároku na n . Celá ada uřivatel (i t ch potencionálních) pak nebude mít zdroje na jejich financování. S tím souvisí to, že v dané oblasti neexistuje možnost, jak zlep–ovat situaci cílové skupiny na trhu práce a to i bez ohledu, že vzhledem k dluh m se cílové skupin nevyplatí legáln pracovat.

To dokladují říl í záv ry z výřkumu mezi Pardubickými bezdomovci, realizovaného prost ednictvím hloubkových polostrukturovaných rozhovor , jichř se zú astnilo celkem 24 respondent nap í sociálními službami. Jak uvádí Mandys (2011), jen obtířn lze mezi bezdomovci nalézt n koho, kdo n jaké dluhy nemá. Tyto p ípady m řeme odhadovat v řádu jednotek. Ve výřkumném vzorku byl

pouze jeden respondent, který uvedl, že nemá žádné dluhy, ale momentálně není v evidenci úřadu práce ani úřadu poskytující sociální dávky a sám si zdravotní a sociální pojištění neplatí. Podle svého si respondent neuvdomuje, že mu dluh již vzniká za al. Podobně je na tom ještě jedna respondentka, která si vznikající dluhy na zdravotním a sociálním pojištění sama uvdomuje. V době výzkumu si zaizolovala potřebné doklady a usilovala o evidenci úřadu, aby se částka nezvyšovala. Ze zbylých respondentů celkem osm nemá žádný pohled, jak vysoké mají dluhy, ale uvdomují si, že to budou pravděpodobně statisíce. Věichni respondenti dluží zejména v těchto oblastech, jako například, pokuty (hromadná doprava, městská a státní policie), poplatky spojený s pobytem na záchytné protialkoholní stanici, zdravotní a sociální pojištění, poplatky (nejméně za elektrospotřebiče apod.), dluhy na nájemném nebo dluhy spojené s výkonem trestu odnětí svobody a náhradou pokuty, kterou trestním jednáním zaplatí.

Nejnižší částka, kterou respondenti dluží, činila 60 000,- korun a respondentka uvedla, že již podnikla kroky, aby dluh dále nerostl (dohodla splátkový kalendář, doložila svou situaci a požádala o dluh splácí). Právě touto dlužnou částkou jsme identifikovali v intervalu 500 000,- až 600 000,- korun s tím, že nejsou započítány úroky z prodlení a respondenti nedělají nic pro zastavení nárůstu dluhu (často ani z podstaty své situace nemohou a neumí). Nejvyšší dlužná částka, kterou respondent evidoval, byla takřka 800 000,- korun. Stejně jako v těchto ostatních, mu dluhy neustále narůstají. Pouze tyto respondenti z těch, kteří dluží nějakou finanční částku, podnikají kroky k tomu, aby tuto vycvičili. Jsou to respondenti, kteří žijí v azylovém domě a jeden v zahradním domku. Pouze ve dvou případech je však perspektiva oddlužení v nějakém představitelném časovém horizontu.

Ad2) Tato pracovní skupina se zabývá cílovou skupinou, kam spadají primární rodiny s dětmi a rodiny v krizových situacích, například neúplných rodin s nezaopatřenými dětmi, situací dětí, jejichž rodinné prostředí je nevyhovující nebo dětí, které potřebují speciální péči, zároveň se pracovní skupina zabývá také rodinou v situacích standardních, jako je například rodičovská dovolená. SWOT analýza identifikuje pro potřebu tohoto textu jednu zásadní hrozbu: šchudoba a zadlužení rodin (Magistrát města Pardubice, 2012; s. 44). V rámci komentáře citovaného dokumentu, vidí skupina velký problém ve stále se prohlubující chudobě a zadlužení rodin a zhoršené socioekonomické situaci společnosti jako takové, která dopadá na velkou část klientů nejen sociálních služeb. V této souvislosti by bylo nezbytné zefektivnit spolupráci s Úřadem práce Pardubice, který by mohl výrazně pomoci situaci klientů a podpořit tak dlouhodobou práci sociálních pracovníků s konkrétními klienty. Aktuálně skupina zaznamenává nejednotnost v postupu pracovníků Úřadu práce, v nichž některých případech nejednotnost v interpretaci zákona a nepřijímání žádostí dávkou hmotné nouze. Pracovní skupina navrhuje setkání s pracovníky Úřadu práce na platformě komunitního plánování, případně dále na úrovni města. Skupina dále doporučuje zefektivnit systém vzdělávání občanů v oblasti finanční gramotnosti.

Téma zadlužení jednotlivců, rodin a boj proti chudobě se v rámci strategie města následně objevuje v akčních plánech pracovních skupin komunitního plánování. Statutární město Pardubice považuje tuto problematiku za natolik závažnou, že po vzájemné konzultaci řídicího týmu, koordinátorky skupiny a odborem sociálních věcí byla témata z jednotlivých akčních plánů pracovních skupin předložena do společných cílů. Jakým způsobem se primárně tyto dvě pracovní skupiny se společným problémem vypořádávají, ukazuje následující tabulka.

Tab. 1: Spole ný cíl v rámci pln ní ak ních plán ve m st Pardubice

Boj proti chudob a zadlufování rodin	
Definice problému	Problematika zadluženosti cílových skupin PS KPSS v posledních letech nar stá a stále bude nar stat v etn po tu osob, které nedosáhnou oddlužení. To p edstavuje jeden ze základních problém sociální práce, nebo zadlužené uflivatele prakticky nelze motivovat ke zm n . S tím se pojí budoucí problémy, kdy lidé s dluhy v seniorském v ku, ale i nífl-ím nebudou mít adekvátní finan ní prost edky pro p effití, tzn. nar st chudoby a s tím spojených sociáln -patologických jev . V sou asné dob neexistuje systémová pomoc osobám s dluhy. V t-ina organizací e-í problém individuáln . Na dluhové poradenství se specializuje Ob anská poradna Pardubice, kde je pr m rná ekací lh ta 14 dní. N které organizace poskytují komplexní dluhové poradenství, ale pouze pro uflivatele svých slufleb.
Aktivity e-ení	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Je nezbytné zjistit informace z krajského ú adu, jaká je provázanost sociální politiky v této oblasti na úrovni kraje a m sta. ▪ Informací je po organizacích mnoho, neexistuje v-ak ucelený koncept poradenství v etn zam ení do oblastí jako nap . vzd lávání ve ejnosti (nutnost zvy-ovat finan ní gramotnost), dlouhodobého vzd lávání sociálních pracovník . ▪ V sou asné dob pracovní skupiny neví, jakým zp sobem konkrétn téma uchopit. Výsledkem je tedy hledání cesty, jakým zp sobem dluhovou problematiku uchopit komplexn tak, aby byl systém efektivní v rámci v-ech zapojených organizací a dal-ích souvisejících subjekt se zam ením na dv úrovn problematiky: 1. finan ní gramotnost; 2. dluhové poradenství jako tako takové. Je otázkou, zda hledat organizaci, která bude realizovat a zaji- ovat aktivity s problematikou spojené, i problém bude e-en v rámci v-ech organizací. ▪ Pokusit se vyúflít ve ejných mediích k p enosu d leflitých informací o financích, a to sm rem k ob an m pardubického regionu. ▪ Mapovat a propagovat informace o mořnostech zam stnání/nosti. ▪ Mořnosti setkávání odborných pracovník , zji- ovat aktuální projekty, informace k prevenci zadlufování a osv t finan ní gramotnosti, aj.

Zdroj: Magistrát m sta Pardubice; 2014

3. Role ve ejné správě p í plánování sociální politiky

e-ení problém zadlužených osob i rodin (domácností) se odvíjí od celé ady prom nných, mezi n fl nap íklad pat í: Ohrožení nebo ztráta bydlení, chudoba, ztráta zam stnání, ohrožení závislých osob (nej ast ji d tí), tendence neadekvátn e-ít vzniklou situaci a dal-í faktory sociální exkluze.

Zákon íslo 108/2006 Sb., o sociálních slufbách, ve zn ní pozd j-ích p edpis ukládá ve ejné správ dle paragrafu 92 afl 96 jasn definované innosti, které má v oblasti sociálních slufleb (sociální politiky) vykonávat. Jedná se nejenom o innosti související s poradenskou a dal-í odbornou inností v sociální práci, ale zákon ukládá povinnosti kontrolní a koordina ní.

Na tomto základ musíme konstatovat, že ve ejná správa na v-ech úrovních musí dluhovou problematiku akceptovat jako jeden z nejpál iv j-ích sociálních problém dne-ka. Pokud tematiku role ve ejné správě v procesu plánování sociální politiky zobecníme nad rámec e-ení dluh , m fleme v celém systému nadržet následující skute nosti.

Politická reprezentace promítá své vize o fungování sociálního prost edí do konkrétních projekt . Tyto vize jsou pak realizovány prost ednictvím p íslu-ných odbor místní samosprávy. V kontextu této úvahy m fle docházet k v t-ímu i men-ímu nesouladu mezi vizí politika a definovanou pot ebou ob an , uflivatel sociálních slufleb a v neposlední ad poskytovatel . Poskytovatel sociálních slufleb v celém procesu hraje ambivalentní roli. Jednak musí respektovat a hájit zájmy svých uflivatel na stran jedné, na stran druhé pak musí napl ovat zakázku ve ejné správě, která je st flejním donátorem (poskytovatelem dotací) aktivit pomáhajících organizací.

Plánování sociálních služeb nelze realizovat pod patronací jiného subjektu, nejl je ve ejná správa. Vzhledem k organiza nímu zaji-t ní a nezastupitelné úlohy místní samosprávy není možné p edpokládat, že by si n jaká nezisková organizace i soukromá osoba zaji-ovala koordinaci komunitního plánování, nebo by ízení jiným subjektem bylo neefektivní. Místní samospráva jako jediná disponuje jak politickým, tak finan ním kapitálem. Tento kapitál ji oprav uje nést hlavní odpově dnost za dostupnost sociálních a souvisejících služeb na svém území (tedy za optimální regionální sociální politiku). Jak jifl bylo e eno v úvodu, ve ejná správa tedy p edstavuje kvazi hybný motor celého procesu plánování, který by nebylo možné realizovat bez zájmu politické reprezentace a schopnosti vykonávajících ú edník .

Role ve ejné správy se do zna né míry odvíjí od toho, jakou podobu má sí sociálních služeb mít, kam regionální management sm ũje své vize a zároveň finan ní prostředky ze svého rozpo tu. D leflitou prom nnou je v tomto p ípad v na-ích podmínkách diskreditovaný pojem politická odpově dnost.

Pouze jasná pravidla a systémy pro uvedená témata, mohou pomoci jasn vymežit místo ve ejné správy v celém systému komunitního plánování a mohou ukázat roli regionálního managementu s ohledem na faktickou realizaci sociální politiky (Mandys, 2012). V rovin t chto úvah je rolí ve ejné správy být tv rcem a grantem celého procesu, nebo ve ejná správa jako taková disponuje základním kapitálem pro realizaci a následný rozvoj sociální politiky.

fie ve ejná správa n kdy jen obtífln dokáfle napl ovat svou klí ovou roli, názorn ukazují výsledky studie šSituace v sociálních službách ve m st Pardubiceo (Mandys a kol; 2012). Celkem se výzkumu zú astnilo 827 respondent . Pro pot eby tohoto textu je d leflitě zapojení volených zástupc do této analýzy. Z celkového po tu 39 zastupitel bylo ochotno odpovídat 18 respondent . Z hlediska triády a jeho lánku zadavatele tvo í politický aspekt práv zastupitelé m sta. Zastupitelé m li ve výzkumu reflektovat znalost svých volí . Dle jejich názor se o sociální oblast ve ejnost zajímá následovn (se azeno za sebou dle po adí):

1. Sport, doprava a zdravotnictví
2. íivotní prostředí.
3. Kultura.
4. Třkolství,
5. Bezpe í v obci, pracovní p íleflitosti.
6. Sociální v ci.
7. Sousedské vztahy.

Z t chto preferencí je jasné, jak zajímavé téma pro regionální reprezentaci sociální politika fakticky p edstavuje. Od toho se pak odvíjí praktické postoje ve ejné správy k e-ení dané problematiky.

Zakázka na sí sociálních služeb má být tvo ena shora s p íhlédnutím k informacím, které p edloží pracovní skupiny. Tyto informace by m ly reflektovat aktuální d ní v sociální síti, dle zam ení jednotlivých pracovních skupin komunitního plánování. Jedná se zejména o informace, jefl souvisí s tím, že se například nedostává n jakého druhu služby, že poptávka po ur ité služb p evy-uje nabídku, nebo naopak nejsou využity v-echny kapacity vybrané služby apod. Po p edání t chto informací je pak na zadavateli, který ekne, které projekty, a do jaké vý-e je ochoten podpo it. Zjednodu-en m fleme íci, že zadavatel tímto vysílá signál, který projekty (služby) považuje vzhledem k objemu finan ních prostředk , jefl m fle z rozpo tu uvolnit na sociální oblast, za prioritní. Poskytovatelé sociálních služeb by tedy nem ly být tím, kdo íká, jaká služba si podporu zaslouffí, a která ne. Pouze by m li zhodnotit stávající stav a vytvo it doporu ení pro dal-í období.

Jako zásadní se pak jeví, že v sociální politice chybí dostupná a relevantní data, která by byla zároveň systematicky sbíraná. Relevantních výzkum s dostupnými daty, jefl by nebyly pouhou sou ástí záv re ných prací student humanitních obor , není mnoho. Z tohoto d vodu je nezbytné systematizovat datovou základnu o sociální politice na sledovaném území a vytvo it databázi relevantních dat.

4. Záv r

Pakliže analyzujeme dluhovou problematiku, tak je z ejmé, že v t-ina osob nemá perspektivu své dluhy ádn platit. Pokud subjektivn posuzují výnosy z toho, že dluhy splácejí a porovnají si, kolik finan ních prost edk jim zbude na pokrytí individuálních pot eb, nenacházejí motivaci pro legální práci a rad ji pracují šna ernož bez predikce, co jim toto konání p inese v dal-ích fázích flivota, nap . stá í (ztráta nároku na výplatu starobního d chodu, výplata pouze existen ního minima apod.). Ve ejná správa musí hledat kompromis mezi uspokojením v ítel a motiva ními pobídkami dlužník . Zárove je nezbytné na úrovni vládní politiky transformovat systém pomoci zadluženým osobám tak, aby do budoucna nevznikal problém, co se starými (asto nemocnými) lidmi bez finan ních prost edk . Zde je nezbytné si uv domit, že pobytové slufby, na n fl budou tyto osoby vzhledem ke svému flivotnímu stylu odkázány, pat í k finan n nejnákladn j-ím druh m slufleb v bec.

Ve ejná správa by ve své roli m la vhodn dopl ovat role ostatních zainteresovaných stran a m la by jim být rovna. Této rovnosti v-ak nelze dosáhnout, nebo ve ejná správa napl uje politické vize jednotlivých vládních stran, bez ohledu na typ úrovn ve ejné správy a jako jediná disponuje nejn t-ím kapitálem pro praktický výkon sociální politiky. Tyto uvedené aspekty ji v-ak zavazují k tomu, aby svou moc nezneužívala a snažila se maximáln napl ovat princip rovnosti.

Zapojení místní komunity do e-ení problém je sice procesem náro ným, av-ak p edstavuje velmi efektivní metodu, jak problémy reáln vy e-it. Zapojení zájmových subjekt dále zvy-uje odpov dnost, posiluje pocit sounáležitosti a -et í finan ní prost edky.

Plánování sociální politiky je tedy d ležitým procesem a ve-keré oblasti zájmu sociální politiky by si m ly být rovny. Záleží spí-e na subjektivním hodnocení, který problém považuje regionální management za d ležit j-í pro sv j zájem ho e-it. P edm tem tohoto zájmu je totiž lidský flivot, kvalita i spokojenost se flivotem a místem, kde lidský jedinec proflívá sv j flivot. Prom nná lidského flivota je pak velmi složit objektivizovatelnou kategorií a záleží tedy íst na hodnotiteli, kterým slofkám p ípisuje zásadní význam.

V p ípad , že bychom hledali definici pro roli ve ejné správy, musíme vycházet z toho, že sou asná ve ejná správa se teprve své roli efektivního plánova e u í. N kdy s v t-ími, jindy s men-ími úsp chy. Klí ovou determinantou úsp chy je pak odpov dnost ú edník za realizovanou strategii a odpov dnost politické reprezentace za respekt k pot ebám spole nosti.

Literatura

- [1] DUBSKÁ, D., (2012). *eské domácnosti Dluží bilion. Krátká tematická analýza*. [online]. [cit. 2014-4-10]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta120310.doc>>.
- [2] DUBSKÁ, D., (2008). *Úspory a zadluženost: ocitly se eské domácnosti v dluhové pasti?* Praha: eský statistický ú ad. Souborné informace. ISBN 978-80-250-1743-2.
- [3] Kolektiv autor ., (2004) *Pr vodce procesem komunitního plánování*. [online]. [cit. 2014-4-10]. MPSV Praha. Dostupné z: <<http://www.mpsv.cz/cs/847>>
- [4] Magistrát m sta Pardubice., (2012). *Komunitní plán sociálních a souvisejících slufleb m sta Pardubice na období 2013 ó 2014*. Magistrát m sta Pardubice, Odbor sociálních v cí.
- [5] Magistrát m sta Pardubice., (2014). *Spole né cíle pracovních skupin. Oblasti pln ní šAk ního plánuž pro období 1. 4. 2014 ó 31. 3. 2015*. Pracovní dokument. Magistrát m sta Pardubice, Odbor sociálních v cí.
- [6] MANDYS, J., (2013). Role ve ejné správy p í plánování a rozvoji sociální politiky na regionální úrovni. In *Profesionalita, perspektivy a rozvoj sociální práce: sborník z konference IX. Hradecké dny sociální práce Hradec Králové 27. afl28. zá í 2013*. Hradec Králové: Gaudeamus, (v tisku).
- [7] MANDYS, J., (2011). *flivotní styl lidí bez domova*. Diserta ní práce. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostrav .
- [8] MANDYS, J., JIRAVA P., KATPAROVÁ, M., KUPKA, J., DUPLINSKÝ, J., (2012). *Situace v sociálních slufbách na území m sta Pardubice*. Záv re ná výzkumná zpráva. Pardubice: Univerzita Pardubice.

- [9] ROSECKÝ, D.; ORINIAKOVÁ, P., (2003). *Komunitní plánování sociálních služeb*. [online]. [2014-4-10]. Plze . Centrum pro komunitní práci. Dostupné z:
<http://socialnirevue.cz/media/docs/Rosecky_Oriniakova_Komunitni_planovani_socialnich_sluzeb.pdf>
- [10] SUTTON, G., (2010). *Jak se zbavit dluh : místo dluh získajte dobrý kredit*. Vyd. 1. P eklad Eva K ístková. Praha: Pragma. Poradci bohatého táty. ISBN 978-80-7349-129-1.

***P ísp vek byl zpracován v rámci Studentské grantové sout ěe .: SGFES_2014002 V decko-
výzkumné aktivitě v oblasti šHospodá ská politika a správaõ.***